

29-5-21



Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

MVWS

Cc Stas VWS

Deadline: 01-09-2023

Ontworpen door

nota

(ter beslissing) het bericht 'Abortusklinieken zien vaker jonge vrouwen die anticonceptie wantrouwen'

Datum Document

Kenmerk

3652055-1051618-PG

Bijlage(n)

1. Aanleiding

Op 21 juli hebben de leden Tielen (VVD) en Bevers (VVD) vragen ingezonden over het bericht 'Abortusklinieken zien vaker jonge vrouwen die anticonceptie wantrouwen'.

2. Geadviseerd besluit

Geadviseerd wordt om akkoord te gaan met de verzending van de antwoorden naar de Tweede Kamer. Eerder is een uitstelbrief gestuurd, de nieuwe deadline is 1 september 2023.

3. Kernpunten

De vragen hebben betrekking tot het NOS artikel 'Abortusklinieken zien vaker jonge vrouwen die anticonceptie wantrouwen'. Dit artikel vermeldt dat het Nederlands Genootschap van Abortusartsen (NGvA) vaker ziet dat jonge vrouwen die 'natuurlijke anticonceptie' gebruiken zich melden bij de abortuskliniek met een ongeplande zwangerschap. In de berichtgeving wordt hiermee meestal de zogenaamde kalendermethode bedoeld, waarbij met behulp van onder andere temperatuurmeting en/of apps de vruchtbare dagen binnen de menstruatiecyclus worden berekend.

In de beantwoording wordt o.a. ingegaan op:

- De richtlijnen die huisartsen gebruiken voor voorlichting over betrouwbare anticonceptie;
- Onderzoek naar onbedoelde en ongewenste zwangerschappen, zwangerschapsafbrekingen en anticonceptiegebruik (o.a. het ZonMw onderzoeksprogramma Onbedoelde zwangerschap en kwetsbaar jong ouderschap)¹;
- Vrijheid van meningsuiting over eigen ervaring met anticonceptie op sociale media en regelgeving rondom illegale/schadelijke (online) content en reclame;
- De Aanpak onbedoelde en ongewenste zwangerschap met hiervan als onderdelen het stimuleringsprogramma Gezonde relaties en seksualiteit in het onderwijs, de extra anticonceptiecounseling in abortusklinieken en de voor 2024 geplande online campagne over anticonceptie;

¹ [Onbedoelde zwangerschap en kwetsbaar \(jong\) ouderschap | ZonMw](#)



- De beleidsvisie Seksuele Gezondheid; en
- De activiteiten van organisaties en beroepsgroepen waarmee VWS nauw samenwerkt (huisartsen, GGD, jeugdgezondheidszorg, onderwijsprofessionals, Rutgers, Sense, FIOM, etc.).

Kenmerk
3652055-1051618-PG

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Op 28 juni 2023 heeft het commissiedebat over Medische ethiek en Orgaandonatie plaatsgevonden. Abortuszorg en onbedoelde zwangerschappen waren onderwerpen die aan bod kwamen, maar er lag geen nadruk op de thematiek van deze Kamervragen.

Op 14 september 2023 staat het commissiedebat over Zwangerschap en Geboorte gepland. In verband met de recente media-aandacht is het mogelijk dat dit onderwerp hier wel aan bod komt.

In het Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst' staan over dit onderwerp het volgende punten vermeld:

- We garanderen toegankelijke abortuszorg en spannen ons vanwege de impact die een abortus kan hebben in om de (na)zorg te verbeteren en het aantal (herhaal)abortussen te verminderen.
- We bieden jongeren, jongvolwassenen evenals vrouwen in een kwetsbare situatie seksuele voorlichting aan met aandacht voor veilige seks, wederzijdse instemming en de gevolgen en mogelijkheden bij (ongewenste en onbedoelde) zwangerschappen.
- We verbeteren het inzicht in de redenen voor abortussen zodat wij ons kunnen inspannen om, samen met maatschappelijke organisaties, passende voorlichting en ondersteuning te bieden waardoor we het aantal ongewenste en onbedoelde zwangerschappen en (herhaalde) abortussen kunnen verminderen. Daartoe stellen wij ook anticonceptie gratis en toegankelijk beschikbaar voor kwetsbare groepen.
- We versterken de rol van de huisarts rondom zwangerschap zodat deze extra ondersteuning kan bieden aan zwangere vrouwen juist ook in een kwetsbare situatie.
- Aanhangige initiatiefvoorstellen van wet tot wijziging van de Wet afbreking zwangerschap (Wafz), nl. het voorstel tot wijziging van de Wafz in verband met het verbeteren van de informatieverstrekking en de ondersteuning aan ongewenst zwangere vrouwen (35338), het voorstel tot wijziging van de Wafz alsmede enkele andere wetten in verband met de legale medicamenteuze afbreking van de zwangerschap via de huisarts (34891) en het voorstel tot wijziging van de Wafz in verband met het afschaffen van de verplichte minimale beraadtermijn voor de afbreking van zwangerschappen (35737), zijn een persoonlijke afweging voor Kamerleden.
- We verbeteren de nazorg aan vrouwen die kiezen voor zwangerschapsafbreking, het afstaan van een kind ter adoptie, pleegzorg of bevallen onder geheimhouding.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De vragen gaan over een maatschappelijke trend rondom het onderwerp anticonceptie. In de beantwoording wordt ingegaan op eenduidige, betrouwbare communicatie over dit onderwerp en hoe VWS dit organiseert in samenwerking



met maatschappelijke organisaties.

Er is op verschillende platforms media-aandacht geweest voor dit onderwerp. De NOS heeft dit artikel gepubliceerd en een video gemaakt op NOS Stories. De Telegraaf, RTL-nieuws, EenVandaag en NRC hebben hierna ook aandacht aan het onderwerp besteed. Dit kwam niet als verrassing: veldpartijen wijzen ons al langer op het feit dat zij deze trend waarnemen.

Kenmerk
3652055-1051618-PG

Daarbij is het belangrijk te vermelden dat er geen cijfers zijn over de hoeveelheid vrouwen die door deze (sociale media) ontwikkelingen overstappen naar hormoonvrije methoden zoals de kalendermethoden en over de gevolgen hiervan op het aantal onbedoelde zwangerschappen.

c. Financiële en personele gevolgen
n.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid
n.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
Binnen VWS zijn de directies Publieke Gezondheid en Curatieve Zorg betrokken bij de beantwoording. Daarnaast zijn de NGvA, het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG) en de NHG-expertgroep Seksuele Gezondheid (SeksHAG) bevraagd. Voor specifiek het antwoord over de nationale- en internationale regelgeving voor digitale platforms en reclame zijn het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bevraagd.

f. Gevolgen administratieve lasten
n.v.t.

g. Toezeggingen
n.v.t.

h. Fraudetoets
n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

- a. Motivering*
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.